

**PROPOSTES DIDÀCTIQUES I
SOLUCIONS DE LES ACTIVITATS**

**VALENCIÀ: LENGUA
I LITERATURA**

1r curs d'ESO

UNITAT 1. QUINA COLLA!

A l'apartat de **CONTACTE**, la colla d'amics l'Espardenya ens permet connectar amb el món d'interessos del nostre alumnat. En **COMUNICACIÓ** coneixerem la personalitat dels xics i de les xiques de l'aula mitjançant l'elaboració d'entrevistes personals, la presentació de la colla d'amics a la qual pertanyen i la lectura de seqüències narratives literàries basades en el centre d'interés: el respecte i la solidaritat amb els amics.

Pel que fa a **LITERATURA** comencem per fer una introducció intentant respondre les eternes preguntes: "Què és la literatura?" i "Per a què serveix?".

En **SOM IGUALS: SOM DIFERENTS** treballem la diferència i el dret a la diferència entre els individus i les col·lectivitats.

Dins l'apartat **CONEGUEM LA LLENGUA**, les activitats de semàntica i lèxic tracten la polisèmia i la descripció de les persones. En morfologia i sintaxi estudiem les categories gramaticals. Quant a fonètica i ortografia treballem l'alfabet, tant les lletres simples com les compostes i els dígrafs.

Amb el **TALLER DIGITAL**, editem imatges amb missatges escrits i dissenyem una presentació multimèdia, com ara una fotonovel·la basada en les vivències personals d'una colla d'amics.

I. CONTACTE (pàgs. 10-11)

1. (pàg. 10)

D'esquerra a dreta:

El Xufa: el bromista, graciós, muntanyisme

El Xuli: el líder, presumit, bàsquet

La Quinacanya: la imprescindible, hiperactiva, música rock

El Setciències: el llest, tímid, experiments científics.

2. (pàg. 11)

Activitat oral.

a) Resposta oberta que podem sotmetre a votació popular.

b) La dels malnoms: taronja; la dels gustos musicals i aficions esportives o curiositats de color blau; la de color verd descriu els diferents papers que podem assumir en un grup i la roja conté adjectius qualificatius relacionats amb la descripció de trets psicològics de les persones.

- c) Presumit, graciós, hiperactiva i tímid són quatre qualitats relacionades amb els trets psicològics dels membres de la colla de l'Espardenya.
- d) Els objectes que defineixen la personalitat del Xufa són: la bosseta de pólvores pica-pica i la sargantana que té a la mà dreta; la clenxa, la gorreta amb marca, la samarreta, el comandament de la *play*, la pinta són objectes del Xuli; la Quinacanya destaca per la bossa amb l'adhesiu quadribarrat i el logo dels Rolling Stones i els auriculars musicals: el Setciències per la bata blanca de científic, el microscopi i la proveta de laboratori que porta a la butxaca.
- e) Resposta oberta que ens permetrà conèixer els referents de l'alumnat de la classe.
- f) Les espardenyes. I sí que té a veure amb el nom de l'Espardenya.
- g) Resposta oberta.
- h) Resposta oberta.

II. COMUNICACIÓ (pàgs. 12-16)

LA COLLA D'AMICS

1. (pàg. 12)

Activitat oral que permetrà enriquir el vocabulari amb mots relacionats amb el centre d'interès: la colla d'amics; la sinonímia de la paraula colla amb tribu, club, banda, conjunt i les coincidències que permeten definir la singularitat de cada grup d'amics.

2. (pàg. 13)

Seguiu les instruccions de l'activitat. Activitat oral que requereix un suport escrit com el del model que apareix al llibre. Caldrà tenir fulls fotocopiats amb aquest **formulari d'entrevista personal**. En tenir-los cada grup farà una exposició oral amb les respostes que haurà aconseguit en l'entrevista.

Oferim a continuació, com a orientació, una fitxa de valoració de l'exposició oral que pot servir, tant als professors com als companys que assisteixen a l'exposició, per fer-ne una valoració.

FITXA DE VALORACIÓ D'UNA EXPOSICIÓ

	1	2	3	4	5	6	7
Introducció 1. Justifica el tema i el delimita 2. Anticipa les parts de l'exposició 3. Motiva l'interès dels receptors							
Estructura de l'exposició 1. Selecciona els continguts adequats als receptors 2. Diferencia idees principals de secundàries 3. Ordena la informació de manera lògica							
Conclusió 1. Sintetitza les idees més rellevants 2. És coherent amb el tema 3. Utilitza una fórmula per tancar l'exposició							
Utilitza organitzadors discursius... 1. Per introduir el tema 2. Per marcar l'ordre 3. Per continuar 4. Per posar èmfasi 5. Per exemplificar 6. Per resumir							
Reformula les idees principals i fa aclariments 1. Definicions 2. Exemples 3. Paràfrasis i repeticions 4. Referències a coneixements compartits 5. Anticipacions i síntesis							
Implica els receptors en el discurs 1. Fa preguntes retòriques 2. Al·ludeix els coneixements compartits							
Estableix complicitat amb els receptors 1. Fa canvis de registre 2. Valora els receptors							

3. (pàg. 14)

Exposició oral per parelles seguint l'estructura proposada.

4. (pàg. 15)

Audició i lectura del text. Anirà bé que, després d'escoltar el text, el professor faci la lectura de viva veu; així presentarà a l'alumnat un model de dicció, d'entonació i de ritme adient.

5. (pàg. 16)

Activitat d'enriquiment lèxic. L'alumnat identificarà les paraules subratllades del text i, tot seguit, les relacionarà amb el significat corresponent.

Solucions:

- a) Pinta, *bricall*: *killu*
- b) Preocupats per alguna cosa: *Amoïnats*
- c) Investigar la veritat d'alguna cosa: *Esbrinar*
- d) Gastar esforços en alguna cosa: *Esmerçava*
- e) Corrent darrere d'algú per atrapar-lo: *Açaçant*
- f) Peça de vestir llarga fins una mica...: *Gec*
- g) Agafar al vol, entendre: *Copsar*
- h) Peresa: *Mandra*
- i) Agafe, detinga: *Enxampe*
- j) Persona que fa malifetes, sense escrúpols: *brètol*
- k) Ficar-se en una situació perillosa i difícil: *embolicar-se*
- l) Bescoll: *clatell*
- m) Soroll: *enrenou*

6. (pàg. 16)

Activitat de comprensió lectora. Podem repartir les qüestions entre l'alumnat. Les escriuran al quadern i, tot seguit, donaran la resposta adient.

- a) La colla del Caparrut està formada per: el Caparrut, el Boines, el Cabraboja i el Toni Duran.
- b) Són els pares del Toni i es preocupen per l'estètica amb què vesteix, per les companyies amb qui va i pel comportament que té constantment: vol sortir a tota hora, no estudia, es passa la vida al carrer o xatejant, es fa amb els pitjors de la classe...
- c) Es queixa que té sempre els pares damunt, ofegant-lo i amargant-li la vida. Són uns pallisses.
- d) Sembla que és un assistent social al qual han recorregut els pares per demanar-li ajuda.
- e) Preparen una malifeta amb la qual el Toni no està gens d'acord. Volen robar una ampolla de vodka de la botiga de la benzinera.
- f) Després del robatori –amagant l'ampolla– davall del gec, sonen les alarmes, arriba la policia i comencen les corredisses; però el Toni se salva d'aquesta perquè el detectiu l'agafa pel clatell i se l'enduu ben lluny de tot l'enrenou.
- g) La resposta que dona Toni quan el detectiu li pregunta "Com se t'acut embolicar-te amb aquest brètols?". Els tres amics pertanyen a un nivell sociocultural molt baix i ben pobre, sense famílies que els cuiden com ho fan els seus pares.

RECERCA I EXPRESSIÓ**7. (pàg. 16)**

Aquest tipus d'activitats engrescadores permetran convertir la classe en un taller de creativitat on serà possible parlar en valencià i deixar de banda, per un dia o dos, l'aprenentatge dels coneixements ortogràfics i gramaticals.

III. LITERATURA (pàgs. 17-19)

En aquest apartat fem una aproximació, més aviat intuïtiva, al concepte de literatura. Les imatges que hi apareixen ens permetran establir el diàleg que apareix en les activitats d'aquest apartat.

1. (pàg. 17)

Activitat oral que ens permetrà familiaritzar-nos amb els coneixements enciclopèdics que l'alumnat té a l'entorn de la literatura, els llibres i els seus autors.

- a) La resposta de l'alumnat servirà per a buscar una bona definició de què és una fira de llibres: un espai gratuït on es mostren llibres i es fa un homenatge als escriptors. Actualment una passejada per una fira de llibres és una experiència molt creativa ja que no sols podem comprar-hi llibres sinó també assistir a un munt d'espectacles relacionats amb la publicació d'aquests: conferències i entrevistes d'escriptors, presentacions de les últimes publicacions...
- b) El dia del llibre és el 23 d'abril; hi ha el costum de regalar a la persona estimada un llibre i una rosa.
- c) Sant Jordi és el cavaller que va matar el drac que tenia assetjada la ciutat i els habitants d'Alcoi; n'hi ha moltes rondalles que narren aquests fets. De la sang del drac, n'ix un roser i sant Jordi el regala a la princesa del regne.
- d) Caldrà explicar les prestacions que tenen aquests aparells digitals que darrerament han innovat l'acte de llegir.
- e) Els trobadors s'acompanyaven de joglars que feien de músics i que interpretaven les balades i les cançons que ells composaven.
- f) És un vers molt conegut de la poesia de Vicent Andrés Estellés, el nostre poeta valencià que parla de l'amor; aquest vers continua així:

No hi havia a València dos amants com nosaltres.
 Feroçment ens amàvem del matí a la nit.
 Tot ho recorde mentre vas estenent la roba.
 Han passat anys, molt anys; han passat moltes coses.
 De sobte encara em pren aquell vent o l'amor
 i rodolem per terra entre abraços i besos.
 No comprenem l'amor com un costum amable,
 com un costum pacífic de compliment i teles
 (i que ens perdone el cast senyor López-Picó).
 Es desperta, de sobte, com un vell huracà,
 i ens tomba en terra els dos, ens ajunta, ens empeny.
 Jo desitjava, a voltes, un amor educat
 i en marxa el tocadiscos, negligentment besant-te,
 ara un muscle i després el peçó d'una orella.
 El nostre amor és un amor brusc i salvatge
 i tenim l'enyorança amarga de la terra,

d'anar a rebolcons entre besos i arraps.
Què voleu que hi faça! Elemental, ja ho sé.
Ignorem el Petrarca i ignorem moltes coses.
Les Estances de Riba i les Rimas de Bécquer.
Després, tombats en terra de qualsevol manera,
compremem que som bàrbars, i que això no deu ser,
que no estem en l'edat, i tot això i allò.
No hi havia a València dos amants com nosaltres,
car d'amants com nosaltres en son parits ben pocs.

- g) Potser els nostres alumnes coneixen o han fet la lectura d'alguna de les novel·les que apareixen a les il·lustracions. Caldrà recordar-les demanant-los que narren breument l'argument d'alguna.
- h) I el mateix farem amb les fotografies dels escriptors. Podem proposar-los que busquen a la xarxa algunes dades relacionades amb la seua biografia i amb les obres que han escrit.

2. (pàg. 18)

Seguirem les instruccions de l'activitat i aprofundirem en el concepte de literatura tenint en compte els seus coneixements.

3. (pàg. 18)

Activitat de comprensió lectora que permetrà donar resposta a l'interrogant mitjançant la resposta d'Eduard Ribera. Podem proposar que cada alumne diga de viva veu una d'aquestes frases i, entre tots, farem una exposició col·lectiva amb un ritme adient a la declamació d'un poema. Tot seguit llegirem les explicacions que apareixen al quadre de la pàgina 19. Aquestes reforcen les idees que hem exposat i les que ells han esbrinat.

4. (pàg. 18)

Activitat d'expressió oral que permet exposar les opinions de l'alumnat entorn del concepte de literatura.

5. (pàg. 18)

Activitat d'enriquiment lèxic. Tots els adjectius proposats tenen a veure amb la definició de què és la literatura. Diran de viva veu els cinc adjectius que han triat i els demanarem que els justifiquen amb algun exemple.

6. (pàg. 19)

Activitat d'intercanvi d'idees i d'interacció comunicativa entorn dels gustos i de les aficions literaris.

Solucions: El Xufa deu estimar-se més les novel·les d'aventures.
La Quinacanya, la poesia i la novel·la negra o policíaca.
El Setciències, les novel·les de ciència-ficció.

RECERCA I EXPRESSIÓ

7. (pàg. 19)

Activitat de síntesi que permetrà realitzar un mapa conceptual entorn de la literatura. Seguiu les instruccions que proposem.

8. (pàg. 19)

Activitat d'investigació per a conèixer una mica les aficions literàries de l'alumnat.

9. (pàg. 19)

Activitat de síntesi final que permetrà desenvolupar la imaginació de l'alumnat entorn la definició de la literatura. Suggerim que aquestes frases formen part d'un mural col·lectiu que decore la classe o els corredors de l'institut.

IV. SOM IGUALS: SOM DIFERENTS (pàgs. 20-21)

Com hem avançat, per a acceptar i respectar el dret a la diferència, cal ser conscients que, efectivament, som diferents: com a individus i com a grups humans. A més, cal arribar a integrar que aquest és un dret que deriva de la nostra condició comuna i igual d'éssers humans. Aprofitem la diversitat de gustos, d'aspecte, d'origen... La diversitat que hi ha a l'aula.

1. (pàg. 20)

Activitat d'introspecció i d'observació. Convé que els alumnes la facen amb temps i calma.

2. (pàg. 20)

Activitat d'intercanvi d'idees i d'interacció comunicativa. Convé anar alerta perquè els alumnes parlen en valencià mentre la fan.

3. (pàg. 20)

Activitat final i de conclusió. L'objectiu és que l'alumnat arribe a ser conscient de les coses que ens fan iguals i diferents.

4. (pàg. 21)

Activitat en què han de tenir protagonisme els alumnes d'altres països. És una bona ocasió per a fer recerca i exposició oral a classe.

5. (pàg. 21)

Reflexió sobre la pròpia identitat dels valencians. Poden treballar-la prèviament a casa amb la família. Activitat de síntesi. Convé treballar per equips.

V. CONEGUEM LA LLENGUA (pàgs. 22-27)**LÈXIC I SEMÀNTICA****LA POLISÈMIA****1. (pàg. 22)**

Explicació dels significats diferents que tenen algunes paraules. Com a activitat de diccionari, podem demanar que en consulten més d'un per tal que hi puguem comprovar la coincidència o divergència de les entrades en cada un. Fins i tot, si hi ha possibilitats de fer-ho, aniria bé que contrastessen les entrades d'alguns diccionaris en suport informàtic (com el Salt) o en línia (<http://dlc.iec.cat/>; <http://www.grec.net/home/cel/dicc.htm>; <http://dcvb.iecat.net/>). També podem ampliar l'activitat i demanar que escriguen frases amb altres significats que apareixen als diccionaris.

- a) Significats de trompa.
 - 1: Instrument musical de vent.
 - 2: Prolongament muscular tubular, llarg i flexible, del nas de l'elefant, que li serveix com a arma i com a òrgan prènsil.
 - 3: Embriaguesa, borratxera.
- b) Significats de marca.
 - 1: Empremta, traç, tall o altre senyal fet en una cosa per distingir-la d'altres.
 - 2: Distintiu extern d'un producte que en garanteix la procedència.
- c) Significats de coll.
 - 1: Depressió en la carena d'una serralada o d'un contrafort, sovint utilitzada per a transitar d'un vessant a un altre.
 - 2: Part, generalment estreta, del cos de molts animals que uneix el cap amb el tronc.
- d) Significats de xarxa.
 - 1: Ormeig de pesca constituït per un teixit de fils lligats formant una retícula quadrada o rombal, anomenada malla.
 - 2: Encreuament o connexió de línies, conduccions, vies de comunicació, canonades, circuits elèctrics, etc.

2. (pàg. 22)

Relació de significats amb paraules polisèmiques. La redacció de frases amb cada significat té una resposta oberta.

1: f) **2:** b) i d) **3:** a), c) i g) **4:** e) i h)

3. (pàg. 22)

Recerca de significats de paraules al diccionari. Resposta oberta. Aniria bé que demanéssim que fessen primer una pluja d'idees en gran grup perquè reconeguessen el valor polisèmic dels termes i que en acabar provessen de fer definicions per parelles de cada terme. Finalment haurien de comprovar les seues definicions amb les que aporten els diccionaris.

Us oferim a continuació, de forma orientativa, algunes definicions dels termes que apareixen al diccionari.

- a) Serra.
 - 1. Eina constituïda per una fulla d'acer proveïda de dents agudes en una de les seues vores, per un disc d'acer proveït de dents en la seua perifèria, per una cadena sense fi de baules tallants, etc., utilitzada per a tallar fusta, ferro i altres matèries dures. Serra de mà. Serra de trepar. Serra de podar.
 - 2. Alineació muntanyosa de dimensions inferiors a les d'una serralada.
- b) Ratolí.
 - 1. Nom donat a diverses espècies de rosegadors de la família dels múrids, de poca grandària, el cap diferenciat del cos, la cua llarga i escamosa, el crani allargat i sense claus ni premolars.
 - 2. En informàtica, dispositiu de diàleg que permet comandar el desplaçament d'un punt sobre la pantalla d'un visualitzador i, així, designar-se una zona sobre la seua superfície.
- c) Memòria.
 - 1. Facultat de recordar.
 - 2. En informàtica, dispositiu o circuit que permet l'entrada d'una determinada informació codificada en sistema binari i que és capaç de gravar-la i d'emmagatzemar-la temporalment o indefinidament.
 - 3. En plural, obra escrita, d'un caràcter autobiogràfic, on la vivència personal de l'autor se sol inserir en els esdeveniments històrics dels quals ha participat.

d) Pilota.

1. Bola esfèrica o ovoide, de goma, de draps comprimits, de fil enrotllat a una ànima de goma, etc., generalment folrada de cuir o pell, de grandàries diverses, usada per a jugar a diversos jocs, dits jocs de pilota (futbol, rugbi, tennis, etc.).
2. En gastronomia, massa de carn picada i pastada amb ou batut, pa ratllat, farina, julivert, etc., pareguda a la mandonguilla, però més grossa i allargassada.

LA DESCRIPCIÓ DE LES PERSONES

4. (pàg. 23)

Activitat de sistematització de vocabulari (en aquest cas són adjectius qualificatius) relacionat amb la descripció de les persones. És una activitat que permet una diversitat de solucions molt extensa, per això anirà bé que es treballi per parelles i que compartisquen les solucions amb la resta de la classe. A més a més, aquesta activitat pot servir com a punt de partida per demanar que facen una redacció amb la descripció completa d'una persona, com ara un company de classe, un amic, un membre familiar, etc. També podem donar una fotografia d'una persona (coneguda o desconeguda) i demanar que en facen la descripció detallada.

5. (pàg. 23)

Identificació dels trets que caracteritzen el protagonista de la lectura "Toni Duran". Entre els qualificatius podríem assenyalar: seriós, malfaener, descurat, brètol, prim i fort.

RECERCA I EXPRESSIÓ

6. (pàg. 24)

Activitat lúdica que permet posar en pràctica els qualificatius que hem après en aquest apartat.

MORFOLOGIA I SINTAXI

LES CATEGORIES GRAMATICALS

7. (pàg. 25)

- a) Els senyors Duran semblaven molt desesperats.
 Determinants: els
 Noms o substantius: senyors
 Verb: Semblaven
 Quantificador: molt
- b) No tenim gens de por que les males companyies el facen malbé.
 Adverbis: No
 Quantificador: gens
 Nom o substantiu: por
 Adjectiu: males
- c) Els seus pares li estaven sempre damunt.
 Determinants: els
 Adjectiu (possessiu): seus
 Adverbi: sempre
- d) El Toni Duran i jo ens vam quedar amagats entre uns contenidors.
 Determinant (personal): El
 Nom o substantiu propi: Toni

Nexe: i

Pronom: jo, ens

Preposició: entre

Determinant: Article indeterminat: uns

e) Vaig fer constar aquella frase en l'informe.

Verb: vaig fer

Determinant demostratiu: aquella

Preposició: en

Determinant: Article determinat: l'

8. (pàg. 25)

Resposta oberta. Solucions possibles:

a) M'han regalat unes espardenytes esportives.

M'han regalat una samarreta esportiva.

b) L'autobús de l'institut ha xocat contra un fanal.

L'autobús de la ciutat ha xocat contra una columna.

c) El nou jugador del València és un crac.

El jove corredor de Kènia és un crac.

d) Tinc dues cosines bessones.

Tinc dues germanes bessones.

9. (pàg. 25)

Resposta oberta. Generació de frases mantenint la categoria gramatical donada. Solucions possibles:

a) Nosaltres ahir us vam acompanyar fins a l'autobús.

b) Vine ara.

c) Aquell gos enorme ha agafat la ràbia.

d) Tres tigres mengen molta carn.

10. (pàg. 25)

a) **El** 23 d'abril se celebra el Dia del Llibre.

b) **Per** Sant Jordi m'han regalat **dos** llibres **i** una rosa.

c) **Els** trobadors eren els compositors de cançons de l'època **medieval**.

d) Totes les persones compartim **moltes** coses.

e) Tots necessitem viure en llibertat i respectar els **drets** dels altres i que en respecten els **nostres**.

f) Has anat **hui** a una fira de llibre?

FONÈTICA I ORTOGRAFIA

L'ALFABET: LLETRES I DÍGRAFS

11. (pàg. 26)

Activitat d'aprenentatge dels noms de les lletres: Caparrut>(Ce)-(a)-(pe)-(erre o erra)-(u)-(te); Quinacanya>(cu)-(i)-(ene o ena)-(a)-(ce)-(dígraf format per (ene o ena)+ (i grega)-(a); Xuli> (ics)-(u)-(ele o ela)-(i); Cabrajoja>(ce)-(a)-(be)-(erre o erra)-(a)-(be)-(o)-(jota)-(a).

12. (pàg. 26)

Activitat de creació interactiva que permetrà crear un alfabet col·lectiu a la classe. Repartirem les lletres

entre els diferents membres de la classe i els proposarem que busquen paraules ben boniques en valencià que comencen per aquestes lletres.

13. (pàg. 27)

Ordenació alfabètica de paraules. Convé que comproven l'ordenació alfabètica als diccionaris. Podem aprofitar aquest exercici perquè busquen el significat de les paraules i l'escriuen al seu quadern.

- amoïnat, brètol, entremaliat, espavilat, mandrós, net, prim.
- biblioteca, escriptor, fira, lector, llibreria, novel·la, vers.
- acaçar, cantonada, corre-cuita, embolic, fugida, lladre, policia.
- anònima, commovedora, creativa, digital, emocionant, sentimental, tradicional.
- canell, coll, colze, front, genoll, polze, turmell.

14. (pàg. 27)

Identificació dels dígrafs i les lletres compostes. El text també es pot aprofitar per fer una activitat de compleció de buits: es tracta d'eliminar algunes paraules, per exemple aquelles que tenen dígrafs, i demanar que el completen amb paraules que tinguen aqueixa característica. També el podem desar en reserva com a text de dictat, i fer-lo servir en una altra ocasió, segons el procediment que s'indica en l'activitat 15.

15. i 16. (pàg. 27)

Es tracta, en primer lloc, de completar el text amb grafies de tota mena. Podem aprofitar la lectura del text per fer-hi una insistència especial no sols en l'ortografia sinó en la fonètica, en la pronúncia dels sons i en la representació gràfica que tenen. L'activitat de dictat té com a objectiu fixar les qüestions ortogràfiques que s'han treballat al llarg de la unitat, en aquest cas es tracta de repassar l'alfabet.

El procediment de realització del dictat pot ser el següent.

- Llegim el text perquè completen els mots amb les grafies corresponents.
- Demanem que es fixen en aquelles paraules, expressions o altres qüestions que puguin tenir alguna dificultat ortogràfica. Parem atenció especial a les qüestions que plantegen els alumnes.
- Dictem el text sense que l'alumnat el tinga davant.
- A continuació fem una revisió del text (mitjançant una fotocòpia, una transparència o la projecció d'una diapositiva en *PowerPoint*): cada alumne s'autocorregix el dictat i marca les errades que hi haurà comés. També podem fer que s'intercanvien els textos i que la correcció la faça un company o una companya.
- Finalment es comenten les errades que hi haurà tingut cadascú.

Solucions:

Entre els dies tretze i setze de març s'han celebrat a l' institut les Jornades Culturals. Enguany hi ha hagut tallers de tota mena: de maquillatge, de balls de saló, d'impressió de samarretes, de cuina exòtica, de nusos i llaços... Però sobretot han tingut molt d'èxit les competicions esportives i el torneig d'escacs. L'equip de bàsquet mixt de primer A ha guanyat al de primer de batxillerat: tota una demostració de com l'enginy pot vencer la força! Jordi s'ha fet una ferida molt lletja al colze i Roser s'ha torçut un turmell, però l'espectacle ha sigut un goig.

VI TALLER DIGITAL (pàgs. 28-29)

A la part general d'aquesta guia didàctica s'explica amb detall les característiques de les activitats plantejades al llibre i, doncs, en aquesta unitat. Des d'ací, de forma esquemàtica indiquem les qüestions més importants que cal tenir en compte a cada activitat:

Activitat 1. Aplicació web: Retoc d'imatges

- És una activitat molt senzilla i ràpida de fer. Consisteix a fer servir una aplicació web a Internet on l'alumnat tan sols ha de pujar una imatge i ha d'editar-la utilitzant el menú que té l'aplicació web. Podrà canviar el color, posar un filtre, afegir text, icones, etc. D'aquesta forma, aprendrà a utilitzar un recurs per a editar les imatges i utilitzar-les en d'altres activitats digitals.
- Producte resultant: una imatge amb les modificacions fetes.

Activitat 2. Aplicació web: "paper de regal" en valencià

- És una activitat molt senzilla i ràpida de fer. Consisteix a fer servir una aplicació web a Internet on l'alumnat només ha d'escriure un text i triar el color i tipus de lletra. El text serà d'una temàtica tractada a la unitat.
- Producte resultant: una imatge amb el format de "paper de regal" compost per un missatge que es repeteix i que conforma en si la decoració del paper. Pot utilitzar-se com a imatge en qualsevol activitat digital o bé imprimir-se i utilitzar-se com a paper de regal.

Activitat 3. Aplicació web: pòster digital

- És una activitat molt senzilla i ràpida de fer. Consisteix a fer servir una aplicació web a Internet per a fer un pòster digital. L'alumnat ha d'escriure el text que vol posar i triar una imatge.
- Mostrem exemples de pòsters fets. Es tracta que aprofite el que s'ha treballat sobre diversitat humana a la unitat.
- Producte resultant: un pòster en format d'imatge digital que podem imprimir i que podem penjar a classe, visualitzar a la pissarra digital, enviar als amics de les xarxes socials, etc.

Activitat 4: Fotonovel·la

- L'activitat és perquè l'alumnat dissenye una presentació fent servir el programa que tinga instal·lat al seu aparell informàtic per a fer presentacions multimèdia (tipus *Impress*, *PowerPoint*, *Keynote*, etc.).
- Producte resultant: una presentació multimèdia amb text i imatges i que tinga el format de fotonovel·la.
- Mostrem exemples de fotonovel·les fetes per tal de servir de model d'activitat. Es tracta que puguem aprofitar el que han treballat als blocs de CONTACTE I COMUNICACIÓ sobre les colles i els que els passa.
- L'activitat està dissenyada perquè l'alumnat puga fer una d'aquestes tres opcions (de menys a més dificultat):
 - a) Utilitzar les plantilles-guia de fotonovel·les que oferim (pot personalitzar-les).
 - b) Utilitzar les plantilles del seu programa (pot personalitzar-les).
 - c) No utilitzar cap plantilla i partir d'una presentació en blanc del seu programa.

VII. RESUM (pàg. 30)

Llegir els resums dels diferents apartats.

Escriure en un quadern a part les definicions que hi apareguen.

Fer un esquema de tots els conceptes i continguts treballats i dur-lo al portafoli.

Buscar imatges al·lusives relacionades amb el significat dels mots pertinents.

Aprofitar les activitats del taller digital per a fer la portada de la unitat del seu quadern d'activitats.

VIII. COMPROVACIÓ (pàg. 31)

1. Resposta model: *popular, sociable, segur, intel·ligent, optimista*.
2. Resposta model: T'agrada la música? I l'esport? Has estat mai el capitost d'un grup? Saps guardar secrets? Fas els deures cada dia?
3. Resposta oberta.
4. Cf. Informació de la pàg. 19 de l'apartat de LITERATURA. La resposta ha d'incloure les idees que apareixen al resum. La literatura és l'art de produir un plaer emocional i estètic mitjançant la paraula. També fem servir el mot literatura per a designar el conjunt d'obres literàries d'una època o d'un país, d'una llengua o d'una cultura. La literatura serveix a l'autor per a expressar les seues idees i els seus sentiments, per a parlar de la societat en què viu, per a descriure i contar les vivències que ha experimentat o ha imaginat. La literatura permet al lector descobrir móns nous, costums nous i altres maneres de pensar i conèixer-se a si mateix i la seua pròpia cultura.
5. Cf. Informació de les pàgs. 20 i 21 de l'apartat de SOM IGUALS: SOM DIFERENTS. Les persones i els grups humans (pobles, països, nacions...) han de tenir els mateixos drets. Entre aquests drets, hi ha el de mantenir les seues característiques personals i col·lectives (costums i tradicions, llengua, cuina, festes, institucions polítiques, esports, etc). Tots aquests elements són una riquesa per a tota la humanitat.
6. Respostes possibles.
 - a) Cap.
 - 1) En cap cap cap el que cap en aquest cap.
 - 2) El cap d'estudis viu al cap de la Nau.
 - b) Xarxa.
 - 1) El tennista va llançar dues pilotes a la xarxa.
 - 2) El govern ha invertit per a millorar la xarxa de carreteres.
 - c) Ratolí.
 - 1) Els ratolins de laboratori solen ser blancs.
 - 2) L'ordinador que m'han regalat duu un ratolí sense fils.
7. Resposta oberta. Per exemple: *seriós, brètol, malfaener, nerviós, comprensiu...*
8. Cf. la informació sobre les categories gramaticals de la pàg. 24.

9. Categories gramaticals.

- a) *llibre*: substantiu o nom; *té*: verb; *equació*: substantiu o nom; *a*: preposició; *la*: determinant (article determinat).
- b) *Hui*: adverb; *he desdjunat*: verb, *un*: determinant (article indeterminat); *i*: conjunció; *dues*: determinant (numeral).
- c) *M'*: pronom; *molt*: quantificador; *per*: preposició; *però*: conjunció; *sempre*: adverb.

10. Lletres i dígrafs.

- a) Setze jutges d'un jutjat mengen fetge d'un penjat.
- b) A la plaça de Correus hi ha una pastisseria.
- c) L'automobilisme és un esport arriscat i perillós.